

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-6-029 (Soruşturma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 23-50/960-345
Karar Tarihi : 26.10.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Enes YASAN, Merve KIZILYAR, Berat Hilal GÜLER,
Gülşen Eren PEKGÖZ, Enes PAYLAŞAN, Taner ÇAKIR,
Mehmet TUNÇDEMİR, Reyhan KARAKOÇ POLATTİMUR,
Osman KOÇAK

**C. BAŞVURAN
TARAF**

: - IPSO Tarım AŞ
Temsilcileri: Av. M. Togan TURAN, Av. Gülçin DERE,
Av. A. Kansu Aydoğan YEŞİLALTAY, Av. İrem UYSAL,
Av. Oğulcan HALEBAK
Orjin Maslak, Eski Büyükdere Caddesi No:27 K:11
34485 Maslak/İSTANBUL

D. ŞİKAYETÇİ : - Gizlilik Talebi Bulunmaktadır.

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 05.01.2023 tarihli ve 23-01/17-M sayılı kararıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca hakkında soruşturma yürütülen IPSO Tarım AŞ tarafından sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 08.09.2022 tarihli ve 22-41/59-M sayılı kararı ile traktör üretim ve pazarlama sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslere çeşitli uygulamalar ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri iddialarına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Yapılan incelemeler sonucunda düzenlenen 21.12.2022 tarihli ve 2022-6-029/ÖA sayılı önaraştırma raporu 05.01.2023 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 23-01/17-M sayılı ile içlerinde IPSO Tarım AŞ'nin (IPSO) de bulunduğu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (4) Yürütülmekte olan soruşturma kapsamında IPSO tarafından sunulan ve Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 05.04.2023 tarih ve 37245 ile intikal eden yazıda, soruşturma konusu iddialar ile bağlantılı endişeleri bertaraf etmek amacıyla taahhüt sunma talebinde bulunulmuştur. Söz konusu talep, Kurulun 13.04.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 23-18/349-M sayılı ile pasif satışların kısıtlanmasına yönelik iddialar bakımından taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına; diğer ihlal iddialarına yönelik taahhüt sunma taleplerinin reddedilerek mevcut soruşturma sürecine devam edilmesine karar verilmiştir. Anılan Kurul kararı üzerine IPSO ile taahhüt görüşmelerine başlanmış olup taahhüt görüşmeleri neticesinde IPSO'nun nihai

taahhüt metni 14.08.2023 tarih ve 41571 sayı, 18.08.2023 tarih ve 41726 sayı ve 25.09.2023 tarih ve 42855 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (5) Sunulan taahhüt metnine ilişkin olarak hazırlanan 20.10.2023 tarihli, 2022-6-029/BN-14 sayılı Bilgi Notu Kurulun 26.10.2023 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (6) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda;
- Sunulan taahhütlerin tespit edilen rekabet sorunlarını giderme hususunda elverişli, orantılı ve yeterli olduğu gerekçesiyle kabul edilebileceği ve kısa kararın tebliğinden itibaren üç ay içerisinde Rekabet Kurumu kayıtlarına tevsik edilmesinin uygun olduğu,
 - Dolayısıyla nihai taahhüt metninin 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerştirmelerde ve Soruşturmelerde Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'in 14. maddesinin birinci fıkrası uyarınca bağlayıcı hale getirilerek taahhüde konu iddialar bakımından soruşturma sürecinin sonlandırılması gerektiği,
 - Taahhüde konu edilmeyen dosya konusu diğer iddialar bakımından ise mevcut soruşturma sürecine devam edilmesi gerektiği

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taahhüde Konu Rekabet Sorunları

- (7) IPSO'nun, ürünlerinin bayi kanalı aracılığıyla dağıtımını/satışını gerçekleştirmek üzere bayileriyle imzaladığı "Bayilik Sözleşmesi"nin "Münhasır Bölgelere Aktif Satış ve Pazarlama Yapmaktan Kaçınılması" başlıklı 3. maddesinde, "(.....)..." hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla IPSO tarafından bayilere münhasır bölge tahsis edildiği ve bölge dışına gerçekleştirilecek aktif satışların kısıtlandığı görülmektedir.
- (8) 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 4. maddesine göre münhasırlık, alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesinin anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkarmadığı istisnai haller arasında sayılmış ve alıcının, yani bayinin müşterilerini kapsamaması kaydıyla münhasır olduğu bölgenin veya müşteri grubunun dışına, aktif satış yasağı getirilmesi mümkün kılınmıştır. Ancak anılan Tebliğ uyarınca münhasır bir dağıtım sisteminde pasif satışlara ilişkin kısıtlamanın varlığı halinde anlaşma, öngörülen grup muafiyetinin dışında kalmaktadır. Başka bir deyişle IPSO, bayilerinin kendilerine ayrılan bölgenin dışına yapılacak aktif satışlarını kısıtlayabilirken pasif satışlarına müdahale edemeyecektir. Benzer şekilde, IPSO'nun doğrudan kendisine tahsis ettiği münhasır bir müşteri grubuna bayilerce yapılacak satışlara ilişkin aktif satış yasağı getirilebilirken pasif satış yasağı getirilemeyecektir. Bu çerçevede IPSO'nun bayilere yönelik pasif bir satış yasağı getirip getirmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (9) Aşağıda, yerinde incelemede elde edilen bulgularda geçen ve bölge ve müşteri kısıtlaması niteliğinde olabilecek yazışmalara yer verilmektedir.

Tespit 1

- (10) IPSO Yedek Parçadan Sorumlu Müdürü (.....)'ın "(.....)" ismiyle kayıtlı şahıs¹ ile yaptığı 11.01.2022 tarihli WhatsApp yazışmasında şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

"Abi günaydın mavi sargınız varmı"

(.....):

"Günaydın (.....), maviden var sarı da var gerçi 😊"

(.....):

"Gönderebiliriz değilmi izmir tarafına
😊
Bu bizim müşteri"

(.....):

"Gönderdiğimizizi Mayıs ayında siparisini almıştık tamamlandı dedim ses çıkaramadılar, ama tekrar gönderirsek kabak çiçeği gibi açarlar beni 😊"

(.....):

"Sana bir şey olmaz halledersin sen abim
Bu bizim müşteri ve son olacak
Kesinleştireyim ararım seni"

(.....):

"Sizin bölgenin müşterisi ve orada çalışıyorsa kavgasını veririm ama diğer türlü İzmir Manisa kayıtlı ise hakkatten benim içinde sizin için de sorun çıkar"

(.....):

"Senden asla bir şey saklamam kesinleşsin ararım verirsende olur vermezsende hiç sorun yapmam ararım abimi."

- (11) IPSO Yedek Parçadan Sorumlu Müdürü ile IPSO bayisi arasında gerçekleşen yazışma incelendiğinde, bayi tarafından farklı bir bölgedeki müşteriye satılmak üzere IPSO yetkilisinden ürün talep edildiği, IPSO yetkilisinin ise müşterinin farklı bölgede kayıtlı bulunması halinde sorun çıkacağını belirttiği görülmektedir. Yazışma, IPSO bayilerince farklı bölgelerdeki müşterilere yedek parça satışı gerçekleştirilmesinin teşebbüs içinde sıkıntılı bir durum yarattığı yönünde şüphe oluşturmaktadır. Müşterinin İzmir veya Manisa'da kayıtlı olması halinde sorun yaşanacağını belirtmesi, aktif/pasif satış ayrımı gözetilmeksizin, ikametgâh adresi veya ÇKS²'deki adresin farklı olmasının teşebbüs içinde sorun yaratmaya yeterli olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla belge, IPSO tarafından, yedek parça satışı gerçekleştiren bayilerin pasif satışlarının kısıtlandığı şüphesini uyandırmaktadır.

¹ Yazışmanın içeriğinden, IPSO yedek parça bayisi olduğu anlaşılmaktadır.

² Çiftçi Kayıt Sistemi.

Tespit 2

- (12) IPSO çalışanları (.....), (.....), (.....), (.....), (.....) ve (.....)³ isimli e-posta adresi arasında gerçekleşen, 03-04.03.2022 tarihli ve "RE: sıfır traktör" konulu e-posta yazışmalarında şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

"Merhaba (.....) bey bilindiği gibi bütün dünyada yaşanan tedarik ile ilgili sıkıntılardan dolayı istediğimiz gibi pazar performansı sağlayamadık son günlerde az da olsa kendi bölgemizde ürün satmak için bütün imkanlarımızı kullanıyoruz ancak **bazı bayilerin internete sıfır traktörlerin resmi fiyatın altında fiyat yazdıkları görülmekte eğer bunlar plakalı sıfır traktörler ise açıklama kısmında plakalı oldukları belirtilmeli yada plakalı şekilde resim çekilmeli unutmayalım rakiplerimiz pazar payımızın çok düşük olmasına rağmen her türlü saldırıdan vaz geçmiyorlar rakip marka internete fiyat listesi olmayan marka bayileri arkadaşlarımız olmasına rağmen doğru fiyat paylaşıyorlar bu konuda gerekli tedbirleri almanızı rica ederim iyi çalışmalar (.....)"**

(.....):

"Değerli arkadaşlarım,

Bu konu bir türlü çözülmeyen bir sorun haline geldi. Ben de şöyle bir baktığımda bayilerden satışa sunulan veya garip bir şekilde satışa sunulmuş sıfır traktörleri buldum ve aşağıya linklerini bıraktım. Eğer görmek istiyorsanız kaydırın.

Özetle; aşağıdaki bayinin sıkıntısı (.....). **Bu işi nasıl önleyeceğiz önerilerinizi bekliyorum..."**

(.....):

"Öğleden önce 6100M için başka bayi de aradı. Bayi ile konuştum. Ancak fiilen traktör plakalı ve ikinci el. Fiyatının düşük olmasının sebebi de, ruhsatlı olduğu için 1 yıl kredi kullanılamaması. İlanda ikinci el olarak da belirtilmiş durumda.

Bu sebeple bende birşey diyemedim. **Isterseniz tekrak görüşüp, kaldırmasını rica ederim.**

Diğer mesajdaki traktörlerden sadece 6250R'yi biliyorum bu traktör bir süredir var. traktör (.....) ortağının. Ayrıldıkları için satıyorlar. Bildiğim kadarı ile, dün biriyle pazarlığı bitirdiler. Zaten traktörün fotoğrafında plaka var.

Bu konu da, dönem dönem kötü niyetli bayiler olmaktadır. Özellikle her yerde bayimiz olmadığı için, bazı bayiler birşey çıkar belki diye sıfır traktör koyuyorlar..."

- (13) Tespit 2'de yer alan yazışma, internet üzerinden birinci el traktör ilanı veren diğer bayiler nedeniyle IPSO Malatya bayisinin duyduğu rahatsızlığı ve konunun IPSO yetkilileri arasında ele alınışını göstermektedir. Malatya bayisi, bazı bayilerin internet üzerinde liste fiyatının altında ilan vermesinden rahatsızlığını dile getirmekte, söz konusu traktörlerin ikinci el olması halinde bu durumun belirtilerek ilana çıkılması gerektiğini ifade etmektedir. Bunun üzerine IPSO yetkilisi tarafından, konunun bir türlü çözülemeyen bir sorun haline geldiği belirtilerek benzer birinci el traktör ilanlarına ait bağlantı adresleri paylaşılmış ve bu durumun nasıl engelleneceği konusunda görüş istenmiştir. Söz konusu yazışma, bayiler tarafından internette birinci el traktör satışı gerçekleştirilmesinin IPSO içinde huzursuzluğa neden olduğunu göstermekte ve internet satışlarının engellenmeye çalışıldığı yönünde şüphe uyandırmaktadır.

Tespit 3

- (14) IPSO Manisa Şubesi Satış Müdürü (.....) ile IPSO çalışanları (.....), (.....), (.....) ve (.....) arasında gerçekleşen 22-26.08.2022 tarihleri arasında gerçekleşen "RE: Aydın-Denizli-Manisa" konulu e-posta yazışmalarında şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

³ Yazışmanın içeriğinden, IPSO Malatya bayisi olduğu anlaşılmaktadır.

“...Manisa’dan sonra Aydın ve Denizli illerimizde de faaliyetlerimiz başladı. Özellikle ürün pazarlıklarımız farklı müşteriler ile devam ediyor.

Sizden ricam bayileri bilgilendirip bu bölgelere liste fiyatları vererek müşteriler ile konuşunlar.

Geçen hafta Denizli’deki 2 adet pazarlığımız, (.....) tarafından dip fiyatlar verilerek olumlu sonuçlanmadı.

Bildiğim kadarıyla (.....) bayiyi uyardı...”

...

(.....):

“...T1’de tüm bayiler uyarılmıştır. (.....) 1 adet pazarlığı daha önceden devam edip el sıkıştığı için bitirmek zorunda kaldılar....”

- (15) Yazışmadan, Manisa’da şubesi bulunan IPSO’nun Aydın ve Denizli illerinde de faaliyete başlaması üzerine⁴ bayiler tarafından bu bölgelerdeki müşterilere liste fiyatı verilmesinin istendiği ve konuyla ilgili olarak tüm bayilerin uyarıldığı görülmektedir. 2002/2 sayılı Tebliğ’e göre, sağlayıcının kendisine tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye alıcılar tarafından yapılacak aktif satışlar kısıtlanabilmektedir. Bununla beraber, alıcılara olduğu gibi sağlayıcıya tahsis edilmiş olan münhasır bölgelere de pasif satış gerçekleştirilmesinin önlenmesi mümkün değildir. IPSO’nun şube açarak kendi satışlarına tahsis ettiği bölgelerden gelen/arayan müşterilere bayilerce sadece liste fiyatı verilmesini istemesinin, kampanyalı/indirimli fiyat verilmesini ve dolayısıyla satışın bayilerce değil kendi şubesi tarafından gerçekleştirilmesini sağlamaya yönelik olduğu düşünülmektedir. Sonuç olarak belge, IPSO tarafından bayilerin pasif satışlarının kısıtlandığı yönünde şüphe doğurmaktadır.

Tespit 4

- (16) IPSO bayisi (.....). çalışanı (.....) tarafından IPSO çalışanı (.....)’e gönderilen 26.08.2022 tarihli ve “traktör” konulu e-posta yazışmasında şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

“...Kendi aktif bölgemize Manisa IPSO Tarım A.Ş tarafından anlaştığımız ve pazarlık aşamasında olduğumuz müşterilerimize devamlı düşük teklif veriliyor ve bayi olarak bizim imajımızı zedeliyor bölgede müşteriler arasında konuşulan manisa IPSO'nun daha uygun fiyat ve ellerinde her model traktör olduğunu o bölgeye yönlendiklerini söylüyorlar.. Kendi bölgemiz olan Gönen Buğdaylı Köyüne (.....) Adlı müşterimize 5075E traktör teslim etmişlerdir ve bu müşteri ile her türlü pazarlığımızı yaptık traktörün gelmesini beklemekteydi. Bu hiç bir şekilde kurumsal bir firmaya etik değildir.. **Biz bu Zamana kadar hiç bir bayimizin bölgesine traktör satmadık istediğindedir kibarca o bölgedeki bayi arkadaşlarımıza yönlendirdik..** Lütfen bu konuda IPSO Tarım A.Ş olarak Duyarlı olmanızı ve bundan sonra böyle durumların yaşanmamasını rica ederiz...”

Tespit 5

- (17) IPSO Yedek Parçadan Sorumlu Müdürü (.....) tarafından IPSO Satış Sonrası Hizmetler Müdürü (.....)’ya gönderilen 19.09.2022 tarihli ve “İLT: Merkez Müşteri ve Şube Müşteri yaşlandırma 19.09.2022” konulu e-posta yazışmasında şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

“Yaw Müslüman, başımıza iş alıcaz valla. Bırakın şu Bandırma’nın yakasını. (.....) bi yandan sen bi yandan. (.....) nereden çıktı la. **Biz adamlara Söke’ye satamazsınız diyoruz kendimiz bayinin rakibine veriyoz. Seni gidi 40 yaş üstü serdengeçti seni”**

⁴ IPSO tarafından gönderilen cevabi yazıda, IPSO’nun hâlihazırda bayi ağının yanı sıra Manisa ve Aydın/Söke’de kurulu iki şubesi aracılığıyla satış gerçekleştirdiği ifade edilmektedir.

- (18) Tespit 4'te yer alan yazışma incelendiğinde, IPSO Bandırma bayisinin, IPSO Manisa şubesi tarafından kendi bölgesindeki müşterilere düşük fiyat verilmesinin şikâyet edildiği görülmektedir. Yazışmanın devamında bayi tarafından, kendilerinin başka bir bayinin bölgesine bu zamana kadar hiç traktör satmadıkları, gelen talepleri ilgili bayiye yönlendirdikleri, aynı hassasiyetin IPSO tarafından da gösterilmesinin beklendiği ifade edilmektedir. Tespit 5'te yer alan ve IPSO çalışanları arasında gerçekleşen yazışmada ise, Bandırma bayisine "Söke'ye satamazsınız" denilmesine rağmen kendileri tarafından bayinin bölgesine satış gerçekleştirildiği ifade edilmektedir. Bandırma bayisinin diğer bölgelere satış gerçekleştirilmemesi konusundaki tutumu ve gelen talepleri ilgili bayiye yönlendirmesi ile IPSO tarafından "Söke'ye satamazsınız" gibi bir ifadeyle bayinin bölge dışı satışlarının engellenmesi, IPSO tarafından bayilerin pasif satışlarının kısıtlandığı şüphesini doğurmaktadır.
- (19) Yukarıda yer verilen tespitlere ilaveten, taahhüt görüşmeleri esnasında, IPSO'nun Bayilik Sözleşmesi'nde bayilere yönelik müşteri grubuna pasif satış kısıtlaması anlamına gelebilecek bir hüküm tespit edilmiştir. Söz konusu madde aşağıdaki gibidir:

"(.....)"

- (20) Yukarıdaki madde incelendiğinde, IPSO'nun sağlayıcı sıfatıyla kendisine birtakım münhasır müşteri grupları atadığı anlaşılmaktadır. Bununla beraber anılan maddede söz konusu müşteri gruplarına bayiler tarafından pasif satış gerçekleştirilebilmesine yönelik bir açıklık olmaması nedeniyle maddenin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine aykırılık teşkil edebileceği değerlendirilmektedir.
- (21) Yukarıda yer verilen açıklamalar bir bütün olarak ele alındığında IPSO'nun,
- traktör satışı yapan yetkili dağıtıcıların internet satışları da dahil olmak üzere pasif satışlarının önlenmesine,
 - satış sonrasına yönelik olarak yedek parça satışlarında yetkili dağıtıcıların bölge dışına gerçekleştirdiği pasif satışların önlenmesine

konu eylemleri, 2021/2 sayılı Tebliğ kapsamında rekabet sorunu olarak değerlendirilmiştir.

- (22) Ayrıca, soruşturma sürecinde IPSO tarafından bayilerin yetkisiz dağıtıcılara gerçekleştireceği satışların kısıtlanmasına ilişkin eylemlerde bulunduğu da tespit edilmiştir. Aşağıda yerinde incelemede elde edilen bulgularda geçen ve bayilerin yetkisiz satıcılara satışlarının kısıtlanması niteliğinde olabilecek yazışmaya yer verilmektedir:

Tespit 6

- (23) Teşebbüs çalışanı (.....)'ın "IPSO Satış" isimli WhatsApp grubunda yaptığı 25.07.2022 tarihli yazışmada şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

"SIFIR 5075E 2002 İlan No: 1037593900

<https://www.sahibinden.com/ilan/is-makineleri-sanayi-tarim-makineleri-traktor-sifir-5075e-2022-1037593900/detay> (İletildi)

Arkadaşlar

(.....) 0 5075E satıyor

Lütfen yarın ilk işiniz tüm bayiler ile görüşüp kim bunlara traktör veren öğrenelim ve geri çekmesini sağlayalım lütfen

Tabela konusuyla da ben ilgileneyeğim

Hangi bayi yapıyorsa da ayıp ediyor

Kaldırıldılar sahibinden'den”

- (24) Yazışmadan, yetkisiz dağıtıcı/galeri olduğu düşünülen “(.....)” tarafından “sahibinden.com” üzerinde birinci el traktör ilanı verildiğinin tespit edilmesi üzerine IPSO satış ekibinin uyarılarak ilgili traktörü “(.....)”a satan bayinin öğrenilmesi ve ilanının kaldırılmasının istendiği ve neticede söz konusu ilanının kaldırıldığı anlaşılmaktadır. Seçici dağıtım sistemi uygulanmamasına rağmen, IPSO tarafından galeriye satış gerçekleştiren bayinin tespit edilerek ilanının geri alınmasının istenmesi, yetkisiz dağıtıcılara satışların kısıtlanması suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlal edildiği yönünde şüphe uyandırmaktadır. Ayrıca yazışma, IPSO’nun internet üzerinde birinci el traktör satışı gerçekleştirilmesini engellediğine dair de şüphe doğurmaktadır.
- (25) Yerinde incelemede elde edilen ve yukarıda yer verilen belge ve bilgiler birlikte değerlendirildiğinde, IPSO’nun bayilerinin pasif satışlarını kısıtlamasına ve bayilerin yetkisiz dağıtıcılara yapacağı satışları kısıtlamasına ilişkin eylemleri, 2021/2 sayılı Tebliğ kapsamında rekabet sorunu olarak değerlendirilmektedir. Teşebbüsün söz konusu rekabet sorunlarını gidermeye yönelik taahhüt sunduğu dikkate alınarak, anılan eylemler hakkında ayrıca muafiyet değerlendirmesi yapılmasına gerek görülmemiştir.

H.2. Taahhüt Başvurusu ve Değerlendirilmesi**H.2.1. IPSO tarafından Sunulan Taahhüt Metni**

- (26) IPSO’nun dosya kapsamındaki olası rekabet sorunlarını engellemeye yönelik olarak sunduğu taahhüt metni aşağıdaki şekildedir:

“Taahhüt 1. Bayilerle Yapılan Sözleşmelerde Yapılması Öngörülen Değişiklikler

IPSO ve bayileri arasındaki ticari ilişki, yalnızca münhasır dağıtım sistemi kuran dağıtım sözleşmeleri ile yürütülmektedir. Bayilerin aktif ve/veya pasif satışlarına ilişkin düzenleme, dağıtım sözleşmelerinin 3. maddesinde yer almaktadır. Bununla birlikte, ilgili maddedeki kısıtlama yalnızca münhasır bölgelerin dışına yapılan aktif satışlara ilişkin olup, ilgili maddede pasif satışlara ilişkin herhangi bir kısıtlama öngörülmemektedir. Bu bağlamda, hiçbir şekilde iddiaların kabulü anlamına gelmemekle birlikte, IPSO bayileriyle yaptığı sözleşmeleri tadil etmeyi ve pasif satışların hiçbir şekilde engellenemeyeceğini teyit eden açık bir hüküm eklemeyi taahhüt etmektedir. Bu itibarla, IPSO bayileriyle olan tüm sözleşmelerini bu doğrultuda yenilemeyi öngörmektedir. Bu doğrultuda, IPSO’nun dağıtım sözleşmelerinin, bayiler tarafından yapılan aktif ve/veya pasif satışlara ilişkin hükmü içeren II.3. maddesinin mevcut ve tadil edilmesi planlanan halini, değişikliklerin eklendiği haliyle, gösteren bir tablo aşağıda Sayın Kurum’un dikkatine sunulmaktadır.

Mevcut Metin	Tadil Sonrası Metin ⁵
“3. Münhasır Bölgelere Aktif Satış ve Pazarlama Yapmaktan Kaçınılması (.....) [...]”	“3. Münhasır Bölgelere Aktif Satış ve Pazarlama Yapmaktan Kaçınılması (.....)”

⁵ Sözleşmede yapılan değişiklik ve eklemeler kalın ve altı çizili şekilde yazılmıştır.

İlaveten, IPSO, Madde II.3 metninin tadil edilmiş halinin bayiler tarafından tam anlamıyla idrak edilebilmesi ve bayilerin günlük faaliyetlerinde rekabet hukuku bakımından en iyi uygulamaları benimsemelerini sağlamak amacıyla, dağıtım sözleşmelerine, Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ("Dikey Kılavuz") anlamında aktif ve pasif satışlara ilişkin ayrıntılı tanımlar eklemeyi taahhüt etmektedir. Bu doğrultuda, IPSO'nun Dikey Kılavuz kapsamında bayiler tarafından yapılan aktif ve/veya pasif satışlara ilişkin dağıtım anlaşmalarına eklemeyi planladığı tanım ve örnekleri gösteren bir tablo aşağıda yer almaktadır:

Faydalı Tanımlar
<p>Aktif Satışlar başka bir alıcının münhasır bölgesindeki veya münhasır müşteri grubundaki münferit müşterilere, başka bir alıcı tarafından doğrudan pazarlama yöntemleriyle gerçekleştirilen satışlar olarak değerlendirilmektedir.</p> <p>•yazılarla veya ziyaretlerle</p> <p>• başka bir alıcının bölgesinde bir satış yeri veya dağıtım deposu kurarak</p> <p>• başka bir alıcıya tahsis edilmiş bir bölgedeki veya müşteri grubundaki müşterileri doğrudan hedef alan reklamlar veya promosyonlar yoluyla</p>
<p>Pasif Satışlar başka bir alıcının bölgesindeki veya müşteri grubundaki müşterilerden gelen ve alıcının aktif çabaları neticesi olmayan talepleri karşılamak, malın teslimatı müşterinin adresine götürülerek yapılsa dahi, olan satışlar anlamına gelmektedir.</p> <p>• medya aracılığı ile yapılan genel nitelikli reklamlar veya promosyonlar ile</p> <p>• internet satışları/çevrimiçi satışlar veya benzer yollarla yapılan satışlar</p>

Sayın Kurum ile yapılan görüşmeler çerçevesinde, IPSO, hiçbir şekilde iddiaların kabulü anlamına gelmemekle birlikte, Revize Taslak Taahhüt Önerileri ile bayiler ile yapılan dağıtım sözleşmelerinin II.3 maddesine ilişkin tadil önerisine ek olarak, işbu dilekçe ile "Şirket [IPSO] tarafından Doğrudan Satış" başlıklı IV.2 maddesinde yer alan IPSO'nun satışlarına ilişkin düzenlemeleri konu alan hükmü de tadil etmeyi ve ilgili maddenin lafzına pasif satışların engellenemeyeceğini teyit eden açık bir hüküm eklemeyi taahhüt etmektedir. Bu doğrultuda, Taslak Taahhüt Önerileri ile Kurum'a sunulan (ve tamlık adına yukarıdaki başlıkta da yer verilen) II.3 maddesine ilişkin tadil önerisine ek olarak, IPSO, dağıtım sözleşmelerinin IV.2. maddesinin mevcut ve tadil halini gösteren bir tabloyu aşağıda Sayın Kurum'un değerlendirmelerine sunmaktadır:

Mevcut Metin	Tadil Sonrası Metin ⁶
"2.Şirket tarafından doğrudan satış (.....)	"2.Şirket tarafından doğrudan satış (.....)

Bu bağlamda IPSO, işbu Revize Taslak Taahhüt Önerileri'nin Kurul tarafından kabul edilmesine ilişkin kısa kararın tebliğ edilmesini müteakip üç ay içerisinde, yukarıda yer verilen maddeyi tadil eden dağıtım sözleşmelerine ek protokoller imzalamayı ve imzalı ek protokolleri Kurum'a sunmayı saygıyla taahhüt etmektedir. Ayrıca, yukarıda belirtilen aktif satış ve pasif satış tanımlarının da sözleşmelerin tadil edilmiş metinlerinde yer alacağı taahhüdünde bulunmaktadır.

Taahhüt 2. IPSO Çalışanlarına ve Bayilerine Rekabet Hukuku Eğitimleri Verilmesi

IPSO, şubeleri de dahil olmak üzere, çalışanlarının ve bayilerinin mevcut rekabet hukuku uyum politikalarını iyi bildiğinden ve bunlara uyum sağladığından emin olmak için, yeni işe alınanlara yönelik bir işe alım eğitimine ek olarak, hem çalışanlarına hem de bayilerine her yıl rekabet hukuku konusunda özel eğitim seminerleri düzenlemeyi taahhüt etmektedir. Buna ek olarak, IPSO, bünyesinde yeni işe

⁶ Sözleşmede yapılan değişiklik ve eklemeler kalın ve altı çizili şekilde yazılmıştır.

başlayanlar için oryantasyon amacı ile rekabet hukuku eğitimleri de vermeyi taahhüt etmektedir. Buna göre, IPSO çalışanlarına ve bayilerine (özellikle IPSO'nun faaliyetleriyle ilgili olabilecek pasif satış kısıtlamalarına odaklanarak) rekabet hukuku ilkeleri ve rekabet hukuku kurallarına uymamanın sonuçları hakkında ayrıntılı bilgi sağlamayı planlamaktadır.

Bu eğitimlerin amacı:

- Hem IPSO çalışanlarının hem de bayilerin rekabet hukuku ilkelerine uyumun önemini kavramalarını sağlamak,
- Günlük faaliyetleri sırasında karşılaşılabilecekleri rekabet hukuku sorunları hakkında onları eğitmek ve
- Çalışanlara ve bayilere deneyimlerini paylaşma ve sorularını gündeme getirme şansı tanımak.

Bu eğitimlerin aşağıdaki konuları kapsamayı planlanmaktadır:

- Rekabet Hukukunun Önemi: IPSO'daki tüm bayilerin ve çalışanların neden rekabet hukuku ilkelerine uymaları gerektiği açıklanacaktır.
- Rekabet Hukuku İhlallerinin Sonuçları: İdari para cezası ve diğer ilgili sonuçlar açıklanacaktır.
- Kurul'un Yetkileri: Kurul'un yetkileri 4054 sayılı Kanun çerçevesinde açıklanacaktır.
- Rekabet Kurumu'nun Yerinde İncelemeleri: Yerinde inceleme süreci, yerinde incelemeler sırasında IPSO bayileri ve çalışanları olarak yapılması gerekenler, yerinde incelemeler sırasında Soruşturma Heyeti'nin yetkileri ve yerinde incelemelinin engellenmesine ve bu çerçevede Kurul'un verebileceği cezalar anlatılacaktır.
- Rekabet Hukukunun Genel İlkeleri: Rekabet hukukunun genel ilkeleri 4054 sayılı Kanun'un kapsamı ve amacı da dahil olmak üzere ilgili mevzuat çerçevesinde açıklanacaktır
- 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi Uyarınca Çerçevesinde Açıklamalar
 - Yatay Anlaşmalara ilişkin Detaylı Açıklamalar: "Anlaşma" kavramının geniş tanımı ile fiyat tespiti, pazar paylaşımı, rekabete duyarlı bilgi değişimi gibi yatay anlaşmalara ilişkin rekabet hukuku ihlalleri anlatılacaktır.
 - Dikey Anlaşmalara ilişkin Detaylı Açıklamalar: Yeniden satış fiyatının belirlenmesi ve benzeri rekabet hukuku ihlalleri açıklanacaktır. Aktif ve pasif satış kavramları üzerinde durulacak ve özellikle (i) çevrimiçi satışlar, (ii) yedek parça satışları ve (iii) galerilere (bir diğer ifade ile, yetkisiz bayilere) yapılan satışlara odaklanılacaktır.
- İletişim İpuçları ve Dil Kullanımı: Bayiler ve çalışanlar için ayrı ayrı özel olarak hazırlanmış örnekler sunulacaktır.
- Vaka Çalışmaları: Çalışanlara veya bayilere yönelik olarak verilecek eğitimlerde her eğitimin sonunda Rekabet Kurulu'nun geçmiş kararları da dikkate alınarak çeşitli vaka çalışmalarına yer verilecektir. Vaka çalışmaları, eğitimler sırasında anlatılan içeriğin bayiler ve çalışanlar tarafından tam anlamıyla anlaşılmasını sağlamayı amaçlayacaktır.

Bu bağlamda, IPSO, 22 Mart 2023 tarihinde, çalışanlarına yönelik, her yıl düzenli bir şekilde verilmesi planlanan bir rekabet hukuku eğitimi gerçekleştirmiştir. Ayrıca, IPSO, 2023 yılı için işbu Revize Taslak Taahhüt Önerileri'nin kabul edilmesine ilişkin kısa kararın tebliğ edilmesini müteakip üç ay içinde bir rekabet hukuku eğitimi vermeyi planladığını saygıyla Sayın Kurum'un dikkatine sunmaktadır. IPSO, aşağıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, bayilerin rekabet hukuku ilkeleri ve Kılavuz ile ilgili sorularını yöneltme şansına sahip olmaları için eğitimler sırasında vaka çalışmaları ve sorulara ayrılmış süreler sağlamayı taahhüt etmektedir. IPSO'nun yeni bir bayi ile dağıtım sözleşmesi imzalaması durumunda, IPSO, ilgili bayinin IPSO'nun dağıtım ağına katılmasının hemen ardından, bir sonraki eğitim tarihini beklemeksizin, oryantasyon programı çerçevesinde ilgili bayiye rekabet hukuku eğitimleri vermeyi planlamaktadır.

Taahhüt 3. IPSO Çalışanlarına ve Bayilerine Kılavuzlar Sağlanması

IPSO, günlük faaliyetlerinde rekabet hukuku kurallarına ilişkin farkındalığı artırmak ve bu konudaki yanlış anlaşılımları ortadan kaldırmak amacıyla, işbu Revize Taslak Taahhüt Önerileri'nin kabul edilmesine ilişkin kısa kararın tebliğ edilmesini müteakip **üç ay** içinde çalışanlara/şubelere ve bayilere ayrı ayrı kılavuzlar dağıtmayı taahhüt etmektedir. Kılavuz, her türlü konuyu kapsayan bir kitapçıktan ziyade, çalışanlar ve bayiler için faaliyetleri sırasında başvurabilecekleri pratik bir belge olmayı hedeflemektedir.

3.1. IPSO Çalışanlarına Kılavuzlar Sağlanması

Bu kapsamda, IPSO, aktif ve pasif satışlara özel olarak odaklanarak (özellikle IPSO'nun faaliyetleriyle ilgili olabilecek pasif satış kısıtlamalarına odaklanarak) IPSO çalışanları arasında rekabet hukuku ilkelerine ilişkin farkındalığı artırmak amacıyla, rekabet hukuku hassasiyetleri ile ilgili olarak tüm çalışanlarına, Türkiye'deki ilgili mevzuat ve ilgili hukuki yaptırımlar hakkında bilgilendirmeler de dahil olmak üzere günlük faaliyetleri sırasında dikkate almaları gereken örnek bir yapılacaklar ve yapılmayacaklar listesini de içerecek şekilde "Çalışanlar için Altın Kurallar" kılavuzu sağlamayı taahhüt etmektedir.

IPSO ayrıca, Altın Kurallar Kılavuzu'nda, çalışanlarına ilgili bölümü aşağıda sunulan Etik ve Davranış Kuralları hakkında bilgilendirme yapmayı taahhüt etmektedir:

"Rekabet Kurallarına Uyma

Grup, faaliyetlerini serbest rekabet ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalarak yürütmeyi ve rekabetçi gücünü artırmayı hedeflemektedir. Bu nedenle, Grup şirketleri ve çalışanları Grubun ticari politikasını yürütmeyi ve yürürlükteki rekabet kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalarak müşterilerine hizmet vermeyi taahhüt ederler. Avrupa Birliği tarafından yayımlanan kurallar dahil olmak üzere, yürürlükteki yasa ve yönetmelikler anlamında rekabete aykırı her türlü uygulama (haksız koşullar, hakim durumun kötüye kullanımı, dumping, kartel anlaşmaları, vb.) kesinlikle yasaktır ve ağır idari, mülki ya da cezai yaptırımlara elverişlidir. Grup şirketleri ve çalışanları teklif edilen fiyatlar ya da ürün ve hizmetlerin kalitesi gibi objektif kriterler kullanarak kurallara uygun bir rekabeti destekleyerek ve adaletli şekilde Grup tedarikçilerini ve tedarikçilerini seçerler."

IPSO, bu Revize Taslak Taahhüt Önerileri'nin kabul edilmesine ilişkin kısa kararın tebliğ edilmesini müteakip **üç ay** içinde ilgili kılavuzu çalışanlarına dağıtmayı ve ilgili kılavuzun iyi bir şekilde algılandığı ve anlaşıldığına ilişkin çalışanlarından imza toplamayı taahhüt etmektedir. Ayrıca IPSO, gerçekleştirilecek her eğitimden sonra kılavuzu düzenli olarak paylaşmayı taahhüt etmektedir. Çalışanlar için Altın Kurallar Kılavuzu, işbu Revize Taslak Taahhüt Önerileri'nde Gizli Ek 1 altında sunulmaktadır.

3.2. IPSO Bayilerine Kılavuzlar Sağlanması

Yukarıdakilere ek olarak, IPSO, tüm bayilerine, Türkiye'deki rekabet hukuku rejiminin genel çerçevesi hakkında (ve özellikle pasif satış kısıtlamalarına ilişkin) basitleştirilmiş açıklamaların yanı sıra, günlük faaliyetleri sırasında ortaya çıkabilecek örnekleri de içeren "Bayiler için Altın Kurallar" kılavuzu sağlamayı taahhüt etmektedir.

İlgili kılavuz kapsamında, rekabet hukukuna, IPSO'nun Etik ve Davranış Kuralları'na veya bayilerle yapılan sözleşmelerde yer alan açık hükümlere uyulmaması durumunda, bu tür davranışların IPSO'nun ilgili mevzuat yönünden tüm haklarını kullanmasına neden olabileceğine yer verilecektir.

IPSO ayrıca, Altın Kurallar Kılavuz'unda, bayilerine ilgili bölümü aşağıda sunulan Etik ve Davranış Kuralları hakkında bilgilendirme yapmayı taahhüt etmektedir:

“Rekabet Kurallarına Uyum

Grup, faaliyetlerini serbest rekabet ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalarak yürütmeyi ve rekabetçi gücünü artırmayı hedeflemektedir. Bu nedenle, Grup şirketleri ve çalışanları Grubun ticari politikasını yürütmeyi ve yürürlükteki rekabet kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalarak müşterilerine hizmet vermeyi taahhüt ederler. Avrupa Birliği tarafından yayımlanan kurallar dahil olmak üzere, yürürlükteki yasa ve yönetmelikler anlamında rekabete aykırı her türlü uygulama (haksız koşullar, hakim durumun kötüye kullanımı, dumping, kartel anlaşmaları, vb.) kesinlikle yasaktır ve ağır idari, mülki ya da cezai yaptırımlara elverişlidir. Grup şirketleri ve çalışanları teklif edilen fiyatlar ya da ürün ve hizmetlerin kalitesi gibi objektif kriterler kullanarak kurallara uygun bir rekabeti destekleyerek ve adaletli şekilde Grup tedarikçileri ve tedarikçilerini seçerler.”

IPSO, işbu Revize Taslak Taahhüt Önerileri'nin kabul edilmesine ilişkin kısa kararın tebliğ edilmesini müteakip **üç ay** içinde ilgili kılavuzları bayilerine dağıtmayı ve kılavuzların ulaşıp ulaşıldığına dair imza toplamayı taahhüt etmektedir. IPSO'nun yeni bir bayi ile bir dağıtım sözleşmesi imzalaması durumunda, IPSO ilgili bayinin IPSO'nun dağıtım ağına katılmasının hemen ardından ilgili kılavuzları söz konusu bayiye iletmeyi planlamaktadır. Bayiler için Altın Kurallar Kılavuzu, işbu Revize Taslak Taahhüt Önerileri'nde Gizli Ek 2 altında sunulmaktadır.

Müvekkil Şirket Revize Taslak Taahhüt Önerileri kapsamında yer alan (i) bayilerle akdedilen sözleşmelerde yapılması öngörülen değişiklikler, (ii) IPSO çalışanlarına ve bayilerine rekabet hukuku eğitimleri verilmesi ve (iii) IPSO çalışanlarına ve bayilerine kılavuzlar sağlanması başlıklı taahhütleri, bu taahhütlerin kabulüne ilişkin Kurul tarafından alınacak kısa kararın tebliğinden itibaren 3 ay içerisinde yerine getireceğini ve yine bu süre içerisinde ilgili taahhütleri gerçekleştirdiğine ilişkin Sayın Kurum'a bildirimde bulunacağını taahhüt etmektedir”

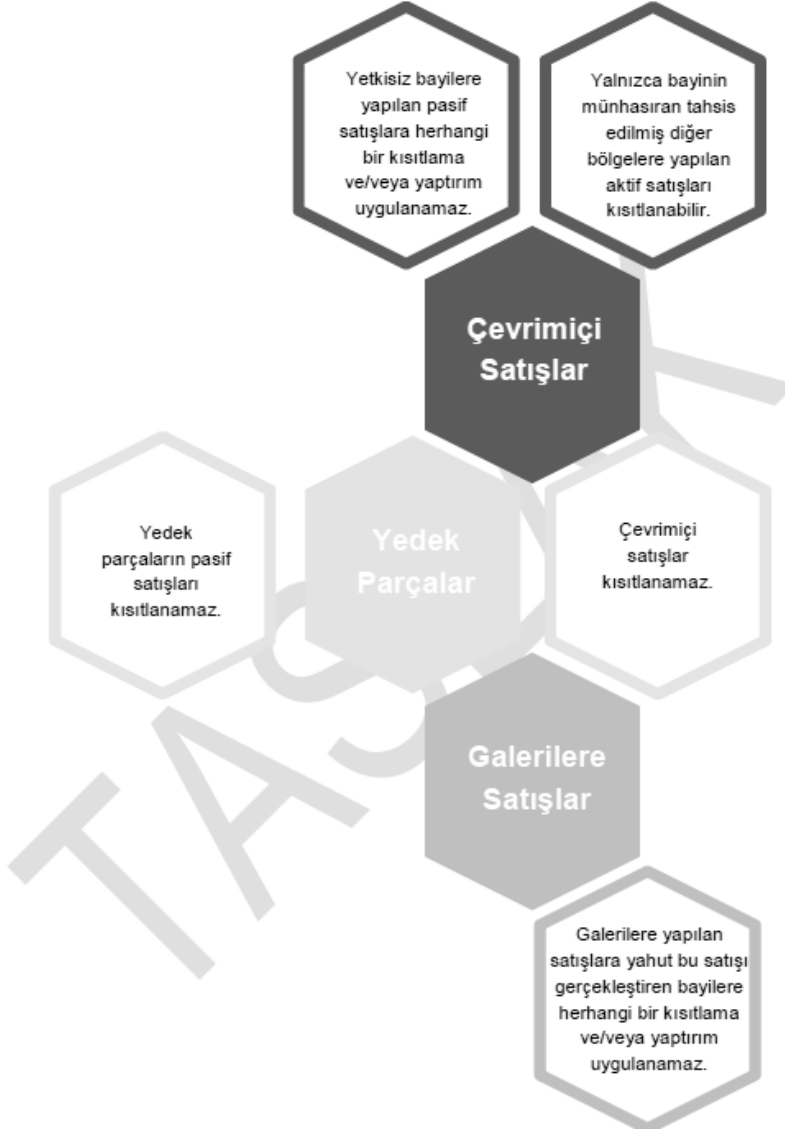
- (27) Aşağıda, IPSO tarafından çalışanlara ve bayilere iletilmesi taahhüt edilen kılavuzların bir bölümüne yer verilmektedir:

Faydalı Tanımlar	
<p>Aktif Satışlar:</p> <p>Başka bir alıcının münhasır bölgesindeki veya münhasır müşteri grubundaki münferit müşterilere mektup veya ziyaret gibi doğrudan pazarlama yöntemleriyle gerçekleştirilen satışlar "aktif satış" olarak değerlendirilmektedir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➔ yazılarla veya ziyaretlerle ➔ başka bir alıcının bölgesinde bir satış yeri veya dağıtım deposu kurarak ➔ başka bir alıcıya tahsis edilmiş bir bölgedeki veya müşteri grubundaki müşterileri doğrudan hedef alan reklamlar veya promosyonlar yoluyla
<p>Pasif Satışlar:</p> <p>Diğer yandan, başka bir alıcının bölgesindeki veya müşteri grubundaki müşterilerden gelen ve alıcının aktif çabaları neticesi olmayan talepleri karşılamak, alıcı malın teslimatını müşterinin adresine götürerek yapsa dahi, "pasif satış" anlamına gelmektedir.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➔ medya aracılığı ile yapılan genel nitelikli reklamlar veya promosyonlar ile ➔ internet satışları/çevrimiçi satışlar veya benzer yollarla yapılan satışlar vasıtasıyla <p><i>İnternet Satışlarına İlişkin İlave Not: Rekabet Kurumu, internet üzerinden yapılan ve satışla sonuçlanan reklam ve/veya tanıtım faaliyetlerini çevrimiçi satış olarak değerlendirmektedir.</i></p>

Yapılması Gerekenler ve Yapılmaması Gerekenler

YAPILMASI GEREKENLER	YAPILMAMASI GEREKENLER
<p>Bayilerin kendi yeniden satış fiyatlarını belirlemede özgür olmasını sağlayın.</p> <p>Bayilerin kendi ticari parametrelerini belirlemede özgür olmasını sağlayın.</p> <p>Perakende satış fiyatını yalnızca tavsiye edebilirsiniz.</p> <p>Her türlü sözlü veya yazılı iletişimde tavsiye edilen yeniden satış fiyatı veya azami yeniden satış fiyatı ifadelerinin kullanılmasına dikkat edin.</p> <p>Bayilerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde pasif satış yapma özgürlüğüne saygı gösterin.</p>	<p>Bayilerin yeniden satış fiyatına müdahale etmeyin.</p> <p>Bayilerin kâr, indirim oranları vb. ticari parametrelerine müdahale etmeyin.</p> <p>IPSO'nun tavsiye ettiği fiyatları benimsemeleri için bayilere baskı yapmayın.</p> <p>Müşterileri tavsiye edilen fiyatlara uymaya teşvik etmeyin.</p> <p>Çevrimiçi satışlar da dahil olmak üzere bayilerin pasif satışlarını kısıtlamayın.</p> <p>Yedek parçaların pasif satışlarını kısıtlamayın.</p> <p>Galeriler de dahil olmak üzere yetkisiz bayilere yapılan satışları kısıtlamayın.</p> <p>IPSO'nun bayilerin/yetkili servislerin kar marjını, müşterilere satış fiyatını veya müşterilere yapılacak indirim miktarını belirlediği şekilde yanlış yorumlanabilecek ifadeler kullanmayın.</p>

Bayiler ile iş yaparken önemli kurallar...

Yapılması Gerekenler ve Yapılmaması Gerekenler

YAPILMASI GEREKENLER	YAPILMAMASI GEREKENLER
<p>Kendi yeniden satış fiyatınızı belirlemede özgür olduğunuzdan emin olun.</p> <p>İndirimler ve kar marjları gibi kendi ticari parametrelerinizi belirlemede özgür olduğunuzdan emin olun.</p> <p>IPSO'nun perakende satış fiyatlarını yalnızca tavsiye ettiğini bilin.</p> <p>Dağıtım sözleşmeleri yoluyla yalnızca aktif satışların kısıtlandığından emin olun.</p> <p>IPSO tarafından her yıl düzenlenen rekabet hukuku eğitimlerine katılın, IPSO'nun Etik ve Davranış Kuralları ile birlikte işbu Kılavuz'u öğrenin ve burada yazılı ilkelere uyun.</p> <p>Rekabet hukuku kurallarına ilişkin sorularınızı veya görüşlerinizi IPSO'ya iletin.</p> <p>Yedek parça satışları ve galerilere yapılan satışlar da dahil olmak üzere pasif satışlara bir müdahale olması durumunda IPSO yönetiminin bilgilendirildiğinden emin olun.</p> <p>IPSO'nun çerçeve dağıtım anlaşmasının II.3 maddesinin tadil edilmiş versiyonunu içeren dağıtım sözleşmelerinin tadil edilmiş versiyonlarının size iletildiğinden emin olun.</p>	<p>IPSO tarafından tavsiye edilen yeniden satış fiyatlarına uymak zorunda olduğunuzu düşünmeyin.</p> <p>Kimsenin yeniden satış fiyatlarınıza veya diğer ticari parametreyinize müdahale etmesine izin vermeyin.</p> <p>Bölgeniz dışındaki pasif satışları kısıtlamak üzere herhangi bir anlaşma yapmayın; bu türden istekleri kabul etmeyin.</p>

H.2.2. Taahhüt Metninin Değerlendirilmesi

- (28) Taahhüt müessesesi 16.06.2020 tarihinde kabul edilen 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'a dercedilerek Türk Rekabet Hukuku uygulamasında yer bulmuştur. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

- (29) 4054 sayılı Kanun'da taahhüt müessesesine ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda, 2021/2 sayılı Tebliğ, 16.03.2021 tarih ve 31425 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesi ise şu şekildedir:

"Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır."

- (30) Bununla birlikte 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Tanımlar" başlıklı 4. maddesi açık ve ağır ihlallere konu olan hususları;

"Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabeti doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

1) Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,

2) Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi

konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri"

olarak düzenlemiştir.

- (31) Dosya kapsamında yapılan incelemeler sonucunda IPSO'nun gerçekleştirdiği eylemlerin bayilerin pasif satışlarının ve yetkisiz dağıtıcılara satışlarının kısıtlanması niteliğinde olabileceği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede dosya konusu iddiaların anılan Tebliğ'in 4. maddesinde sayılan açık ve ağır ihlal kapsamına girmediği, dolayısıyla IPSO'nun taahhüt sunmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir⁷.

- (32) Diğer yandan, taahhüt müessesesinin işlerliği bakımından 2021/2 sayılı Tebliğ, taahhüt sunma taleplerinin Kuruma iletebileceği süreyi sınırlamaktadır. 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüt Sürecinin Başlatılması" başlıklı 5. maddesi;

"(1) Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanunun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.

(2) Taraflar, taahhüt sunma taleplerini yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır."

hükmünü içermektedir.

- (33) Soruşturma Bildirimi'nin IPSO tarafından 16.01.2023 tarihinde tebellüğ edildiği, IPSO tarafından yapılan taahhüt başvurusunun ise 05.04.2023 tarihinde Kurum kayıtlarına

⁷ Bunun yanı sıra IPSO hakkında öne sürülen, rakip teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve/veya bilgi değişimine ilişkin açık ve ağır ihlal iddiaları dosya kapsamında gerçekleştirilen taahhüt görüşmelerinin konusunu oluşturmamakta, bahsi geçen iddialar hakkında soruşturma süreci devam etmektedir.

intikal ettiği görülmektedir. Bu kapsamda 2021/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesine istinaden, teşebbüsün taahhüt başvurusunu süresi içinde yaptığı değerlendirilmektedir.

- (34) 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüdün niteliği" başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrası sunulan taahhüdün değerlendirilmesi bakımından yol göstericidir:

"Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır. ..."

- (35) Bu doğrultuda taahhüt metni ve maddelerine ilişkin olarak yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.

- (36) IPSO'nun taahhüt metninin 1. maddesi Bayilik Sözleşmesi'nin II.3. maddesinde tadil protokolü vasıtasıyla yapılacak değişikliğe ilişkindir. Değişiklik ile kısıtlamanın yalnızca münhasır bölgelerin dışına yapılan aktif satışlara ilişkin olduğu, pasif satışlara ilişkin herhangi bir kısıtlama olmadığı ve pasif satışların hiçbir şekilde engellenemeyeceğini teyit eden açık bir hüküm ekleneceği, ayrıca Bayilik Sözleşmesi'nin II.3. maddesinin tadil edilmiş halinin bayiler tarafından tam anlamıyla idrak edilebilmesi ve bayilerin günlük faaliyetlerinde rekabet hukuku bakımından en iyi uygulamaları benimsemelerini sağlamak amacıyla sözleşmelere aktif ve pasif satışlara ilişkin ayrıntılı tanımlar ekleneceği taahhüt edilmektedir. İlâveten, sözleşmenin IV.2. maddesinde şirket tarafından kendisine tahsis edilen münhasır müşteri gruplarına yapılacak doğrudan satışlara ilişkin belirli satış haklarının saklı tutulduğu ancak ilgili madde kapsamında yer alan hiçbir hükmün bayinin pasif satış yapma hakkına ilişkin bir kısıtlama teşkil etmediğine yönelik açıkça bir hüküm ekleneceği taahhüt edilmektedir. Söz konusu değişikliklerle, pasif satış serbestisine sözleşmesel açıklık getirileceği, uygulamadaki yanlış anlaşılımların önüne geçileceği ve hukuki belirliliğin artacağı değerlendirilmektedir.

- (37) IPSO'nun taahhüt metninin 2. maddesinde IPSO, şubeleri de dâhil olmak üzere, yeni işe alınanlara yönelik bir işe alım eğitime ek olarak, hem çalışanlarına hem de bayilerine her yıl rekabet hukuku konusunda özel eğitim seminerleri düzenlemeyi taahhüt etmektedir. Buna ek olarak, IPSO, bünyesinde yeni işe başlayanlar için oryantasyon amacı ile rekabet hukuku eğitimleri de vermeyi, IPSO çalışanlarına ve bayilerine (özellikle IPSO'nun faaliyetleriyle ilgili olabilecek pasif satış kısıtlamalarına odaklanarak) rekabet hukuku ilkeleri ve rekabet hukuku kurallarına uymamanın sonuçları hakkında ayrıntılı bilgi sağlamayı, bayilerin rekabet hukuku ilkeleri ve hazırlanan kılavuzlar ile ilgili sorularını yöneltme şansına sahip olmaları için eğitimler sırasında vaka çalışmaları ve sorulara ayrılmış süreler sağlamayı taahhüt etmektedir. Rekabet hukuku eğitiminin hem bayiler hem de IPSO çalışanları/şubeleri düzeyinde verilecek olmasının rekabet bilincini artıracığı, böylece bilgisizlik kaynaklı rekabeti kısıtlayıcı eylemlerin önüne geçilebileceği, dolayısıyla taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

- (38) IPSO, taahhüt metninin 3. maddesinde, çalışanlara/şubelere (Çalışanlar için Altın Kurallar Kılavuzu) ve bayilere (Bayiler için Altın Kurallar Kılavuzu) günlük faaliyetlerinde rekabet hukuku kurallarına ilişkin farkındalığı artırmak ve bu konudaki yanlış anlaşılımları ortadan kaldırmak amacıyla ayrı ayrı kılavuzlar dağıtmayı taahhüt etmektedir. Söz konusu kılavuzlardan; bayilere yönelik hazırlanan Bayiler için Altın Kurallar Kılavuzu'nda rekabet hukuku rejiminin genel çerçevesi hakkında -özellikle pasif satış kısıtlamalarına ilişkin- basitleştirilmiş açıklamaların yanı sıra günlük faaliyetleri sırasında ortaya çıkabilecek örnekler sağlamayı ve ilgili kılavuzun alınıp anlaşıldığına dair imza toplamayı taahhüt etmektedir. Çalışanlara yönelik hazırlanan Çalışanlar için Altın Kurallar Kılavuzu'nda ise aktif ve pasif satışlara özel olarak

odaklanarak IPSO çalışanları arasında rekabet hukuku ilkelerine ilişkin farkındalığı artırmak amacıyla, Türkiye'deki ilgili mevzuat ve ilgili hukuki yaptırımlar hakkında bilgilendirmeler de dâhil olmak üzere günlük faaliyetleri sırasında dikkate almaları gereken örnek bir yapılacaklar ve yapılmayacaklar listesi sağlamayı ve ilgili kılavuzun iyi bir şekilde anlaşıldığına ilişkin çalışanlarından imza toplamayı taahhüt etmektedir. Kılavuzlarda, dosya mevcudundaki rekabetçi endişeler olan pasif satış yasağı ve yetkisiz dağıtıcıya satış yasağı ele alınarak bayilerin bu tür satışlarında serbest oldukları vurgulanmaktadır. Söz konusu kılavuzlar ile IPSO çalışanları ve bayileri nezdinde rekabet hukuku farkındalığının artırılacağı ve bu kapsamda sunulan taahhütlerin uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

- (39) IPSO, yeni bir bayi ile dağıtım sözleşmesi imzalanması durumunda, ilgili bayiye IPSO'nun dağıtım ağına katılmasının hemen ardından bir sonraki eğitim tarihi beklenmeksizin oryantasyon programı çerçevesinde rekabet hukuku eğitimleri vermeyi taahhüt etmektedir. İlaveten IPSO, tüm taahhütleri, Kurulun taahhütleri kabul ettiği kısa kararın tebellüğünden itibaren üç ay içinde uygulamayı ve taahhütlerin yerine getirildiğine ilişkin Kuruma bilgilendirmede bulunmayı taahhüt etmektedir.
- (40) Taahhüt metni genel olarak değerlendirildiğinde, dosya kapsamında tespit edilen ilgili rekabet sorunlarını ortadan kaldıracak nitelikte olduğu, aynı zamanda taahhütlerin uygulamaya konulması için belirlenen sürenin de makul olduğu sonucuna varılmıştır.

I. SONUÇ

(41) Rekabet Kurulunun 05.01.2023 tarihli ve 23-01/17-M sayılı kararı ile yürütülen soruşturma kapsamında,

- IPSO Tarım AŞ tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 14.08.2023 tarih ve 41571 sayı, 18.08.2023 tarih ve 41726 sayı, 25.09.2023 tarih ve 42855 sayı ile intikal eden nihai taahhüt metninin, dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarını giderebilecek olması nedeniyle kabulüne,
- IPSO Tarım AŞ'nin sunmuş olduğu taahhütlerin, kısa kararın IPSO Tarım AŞ'ye tebliğini takiben 3 (üç) ay içinde Kuruma tevsik edilmesine,
- Dolayısıyla nihai taahhüt metninin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilerek; pasif satışlarının ve yetkisiz dağıtıcılara satışlarının kısıtlanması iddiaları bakımından soruşturma sürecinin sonlandırılmasına,
- Taahhüde konu edilmeyen dosya konusu diğer iddialar bakımından ise mevcut soruşturma sürecine devam edilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.